

УДК 371.4:844

Козловський Ю. М., Боднар Т. О.*

ПРОБЛЕМА СТУДЕНТСЬКОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ІНОЗЕМНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (НА ПРИКЛАДІ ФІНЛЯНДІЇ)

У статті розглядається проблема міграції українських студентів до іноземних вищих навчальних закладів як нової небезпечної тенденції розвитку сучасного українського суспільства; аналізуються причини, що призвели до появи нової форми міграційного процесу. Висвітлено розвиток системи освіти в Україні та Фінляндії в минулому та на сучасному етапі. Порівняно та проаналізовано за світовими рейтингами, індексами та іншими статистичними даними основні напрями та форми міграції. Усебічний аналіз аспектів цієї проблеми дав змогу визначити основні чинники, що гальмують розвиток української системи освіти, коли результатом інтенсифікації є процес відтоку української молоді до навчання за кордоном. Висвітлено різноманітні аспекти проблеми міграції студентів. Виявлено, що завдяки соціальним оглядам та кількісним показникам міжнародних та неурядових організацій можна скласти узгоджену картину тенденцій академічної міграції. Показано, як українські студенти активно поєднують міграцію з метою отримання високоякісних знань та дипломів міжнародного стандарту, працевлаштування за спеціальністю в престижних компаніях та проживання за кордоном. Теоретичний підхід та детальний аналіз проблеми сучасного українського суспільства, зокрема, студентської міграції, дозволив визначити загальний потенціал і можливі комплексні рішення для удосконалення та вирішення прогалин в освітній системі України, які можуть зробити її конкурентоспроможною на міжнародному рівні. Показано можливості навчання в українських вищих навчальних закладах не тільки української молоді, а й іноземних студентів, що приїхали навчатися в українські вищі навчальні заклади з упевненістю, що тут можна отримати не менш якісну освіту, ніж за кордоном.

Ключові слова: студентська міграція; безробіття; корупція; людський капітал; рівень життя; освітня система, молодь, вищі навчальні заклади.

На сучасному етапі українська молодь є достатньо вибагливою у виборі як спеціальності, так і освітнього закладу. Сучасний студент прагне отримувати якісну освіту, а згодом - і роботу з гідною заробітною платою. Однак ситуація в освітній сфері України залишає бажати кращого. Унаслідок регулярних змін в освітньому законодавстві, скорочення стипендій, підняття плати за навчання, наявності некомпетентних кадрів, що зацікавлені виключно в отриманні заробітної плати, та найголовніше – це поширена проблема працевлаштування на українському ринку праці за фахом. Наведені чинники зумовили появу умовно нового типу міграції – студентської.

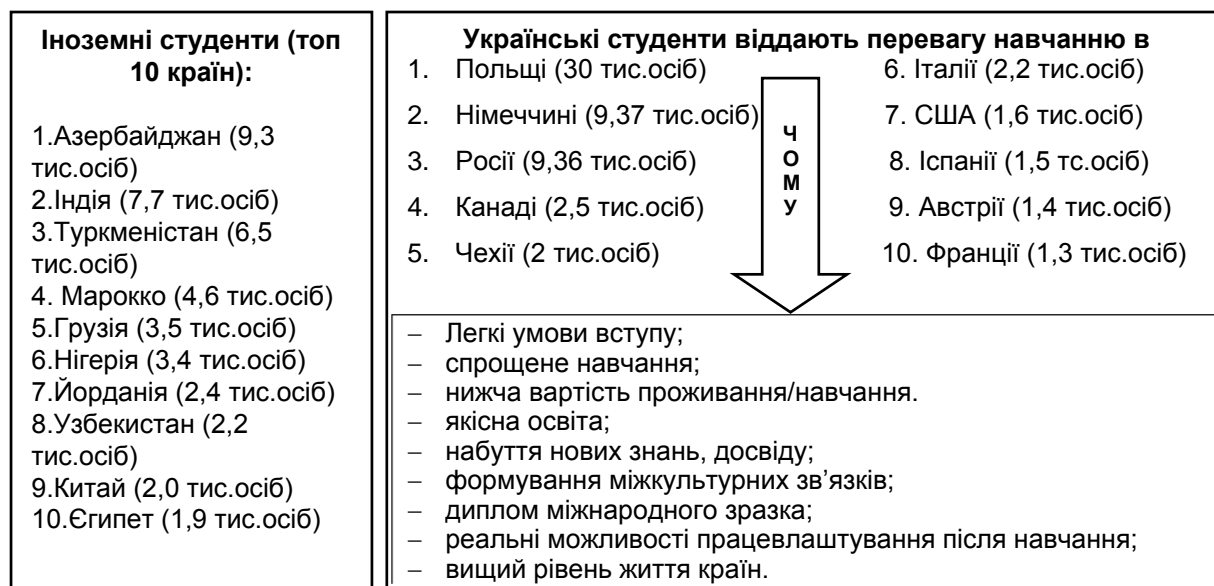
Освіта завжди була, є та буде головною особливістю, рушійною силою функціонування суспільства та держави, що зосереджена на становленні та розвитку соціальнозначущих якостей кожного індивіда як члена суспільства та громадянина держави. Освіта є невід'ємним елементом еволюційного розвитку суспільства. Сучасна освіта передбачає відкритість майбутньому, а її майбутній розвиток має зосереджуватись на подоланні замкненості та надання освітньому процесу більшої свободи дій та творчого потенціалу, що, у свою чергу, потребує нової освітньої моделі, яка відповідала б реаліям постіндустріального (інформаційного) суспільства, тим глобальним трансформаціям в усіх сферах життя, що зумовлені новітніми інформаційними технологіями, стрімкими світовими інтеграційними процесами. Здавалося б, така проблема передбачає тривале вирішення, проте, якщо керуватись законами синергетики, бачимо, що коли з'являється будь-яка проблема, то разом із нею з'являються способи її вирішення, які потрібно вміти побачити та правильно використати [1]. Так і зробили високорозвинені країни світу з освітньою сферою.

* © Козловський Ю. М., Боднар Т. О.

На сучасному етапі використання інформаційно-комунікаційних технологій у сучасній системі освіти будь-якої країни є головним механізмом організації навчання, надання якісних знань та забезпечення компетентних фахівців освітньої галузі. Для того, щоб зрозуміти, що необхідно зробити уряду України, аби вітчизняна освітня система у вищих навчальних закладах ефективно розвивалась і, водночас, щоб не лише українські студенти, а й іноземні прагнули навчатися в українських ВНЗ, варто проаналізувати освітню систему України й ту, на яку намагається рівнятися практично увесь світ – систему освіти Фінляндії.

Мета статті – дослідити тенденцію міграційного процесу української молоді на навчання до іноземних вищих навчальних закладів, а також на прикладі фінської системи освіти запропонувати потенційні комплексні рішення для вдосконалення освітньої системи в Україні.

Досліджуючи українську систему освіти, одразу можна виокремити чималу кількість проблем у функціонуванні вищої освіти України, що суттєво стримує прагнення та професійний розвиток нашої молоді. Зокрема, український уряд намагається демократизувати освіту, працює над підвищенням рівня об'єктивності в оцінюванні успішності. Мова йде про уведення зовнішнього незалежного оцінювання, приєднання до Болонської декларації (в 2005 році). Це, здавалося б, мало покращити ситуацію в освітній сфері. Натомість спостерігаємо протилежне – ілюзія якісної освіти, що мала б зробити українських студентів конкурентоспроможними як на національному ринку праці, так і на міжнародному. Останнім часом в Україні сформувалась тенденція регулярного відтоку українських студентів на навчання до іноземних ВНЗ, тим самим породивши нову проблему для української держави – «студентську» міграцію. Таку форма міграції можна відносити до нового небезпечного тренду для українського суспільства, оскільки щорічно здобувати освіту для подальшого працевлаштування та пошуку високого рівня життя виїжджають за кордон тисячі українських студентів, натомість до нас прибувають на навчання студенти з країн із низьким рівнем економічного розвитку (рис. 1).

Рис. 1. Кількісні показники вибору ВНЗ іноземними та українськими студентами
 (створено на базі цифрових даних Українського державного центру міжнародної освіти
 МОН України та аналітичного центру «CEDOS») [3; 9]

Подібну ситуацію можна було передбачити, зважаючи на розвиток, політично-економічний стан України. Згідно із даними рейтингу країн світу за рівнем щастя населення (The World Happiness Report 2017), Україна посідає 132 місце поруч з Ганою та Угандою [25]. У рейтингу країн за індексом соціального розвитку світового рівня життя за 2017 рік Україна посіла 64 місце із 133 країн [19]. У рейтингу ВВП на душу населення світових країн, згідно з даними Світового Банку станом на 2017 рік, Україна посіла 115 місце поруч із найбіднішими країнами світу [15]. Стосовно рейтингу освіти, згідно зі звітом Всесвітнього економічного форуму в Давосі 2016/2017, Україна перебуває на 33 місці. Такий показник свідчить про необхідність удосконалення української освітньої системи, її якості та запозичення іноземного досвіду для вирішення цієї проблеми [20, с. 350].

В Україні існує низка причин, що зумовили появу проблеми академічної міграції. До них належать скорочення обсягів державного замовлення, кількості стипендіатів; невідповідність Болонському процесу – нівелювання самостійного вибору у вивченні необхідних дисциплін; відсутність єдиної освітньої програми; Закон України «Про освіту» потребує регулярних поправок, унаслідок чого відбуваються постійні реформи; відсутність реальної автономії навчальних закладів; мізерне фінансування українських науковців, порівняно з інвестуванням європейських [12]; проблема працевлаштування за фахом тощо. Освіта не вважається пріоритетним напрямом для країни та її розвитку – це лише формальний крок для здобуття професії. На основі опитувань української молоді популярним студентським інтернет-ресурсом «Studway» та на базі користувачів професійних порталів «rabota.ua» і «work.ua» видно відсоток працевлаштування випускників за фахом та тих, що вбачають перспективу в інших професіях (рис. 2).

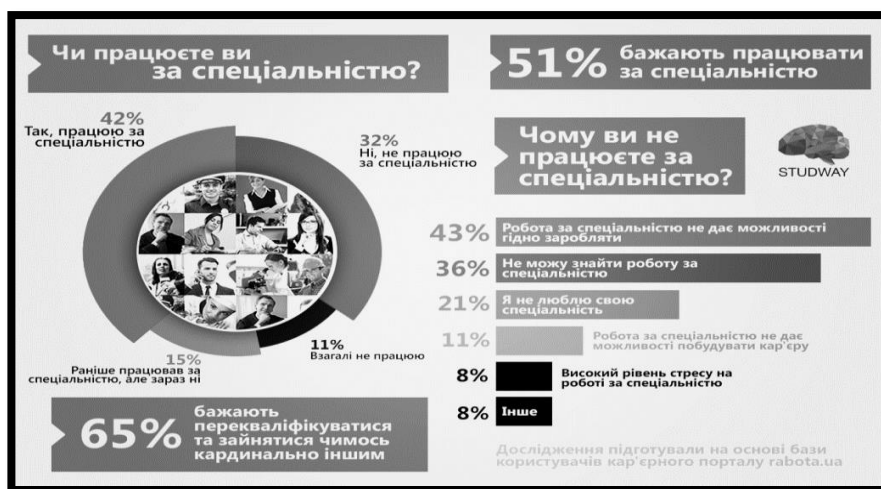

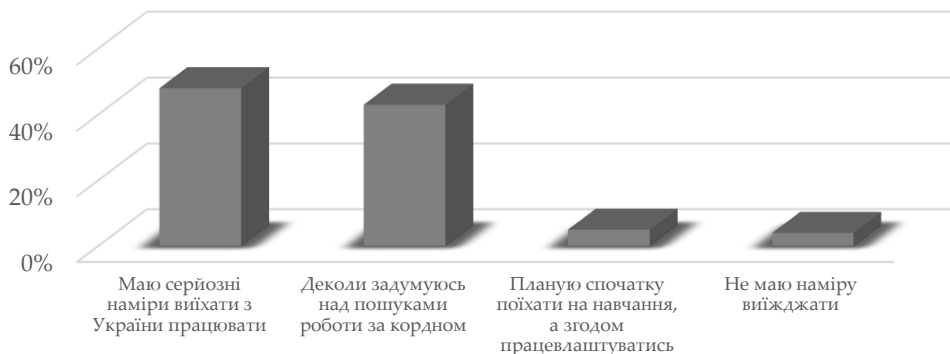
Рис. 2. Працевлаштування українських студентів

(створено на базі даних інтернет-ресурсу «Studway», що сформовані згідно з інформацією про працевлаштування на професійних порталах «rabota.ua» і «work.ua») [5; 10; 18]

Не зважаючи на періодичні державні політичні чи економічні перипетії, вища освіта завжди буде відігравати важливу роль у формуванні особистості. Саме тому кожен бажає знайти та вступити до найкращого ВНЗ, який би став «щасливим квитком» у світ дорослого життя. Однак зробити це не так вже й легко, адже потрібно визначитися з професією, а згодом – і обрати вищий навчальний заклад, який би відповідав високим стандартам. Більша частина української молоді змушена здобувати знання, які, по суті, не зроблять їх конкурентоспроможними на українському ринку праці, що підтверджує небажання роботодавців брати спеціалістів без досвіду. Щодо цієї проблеми сучасний український філософ Сергій Дацюк зауважив:

«Сьогоднішні українські ВНЗ продукують, зокрема, інтелектуалів, які в своїй більшості матимуть зламані долі – вони або змушені будуть деградувати й знайти собі якесь інше заняття, або змушені будуть емігрувати». Неякісна вища освіта в Україні, складність знайти роботу за фахом, нестабільне економічно-політичне життя держави – усі ці чинники підштовхують молодих людей до думки про здобуття вищої освіти саме в іноземних ВНЗ, що дасть змогу отримати диплом міжнародного зразка та мати змогу легально працевлаштуватись за кордоном (рис. 3).

Що думають українці про навчання та проживання за кордоном?

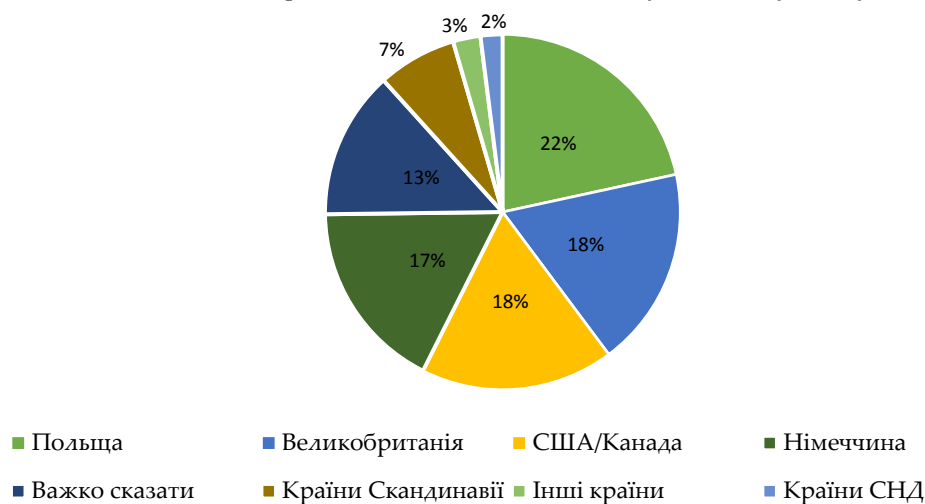
Рис. 3. Опитування серед української молоді щодо переїзду за кордон
(створено на базі цифрових даних професійного порталу «Headhunter.ua») [6]

Сьогодні нова форма міграції української молоді ще не має офіційної назви, тому умовно її називають «студентською», оскільки вона виникає, в основному, серед молодих людей. Такий тип міграції сучасні науковці ділять на три категорії. Перша категорія – це люди, які ще не здобули диплому в Україні й прагнуть це зробити за кордоном. Сьогодні існує дуже багато можливостей – десятки освітніх організацій, міжнародні програми обміну, які пропонують свої послуги. Друга категорія – молодь, що вже має на руках диплом бакалавра/магістра й прагне продовжити освіту за кордоном в якості магістра/аспіранта. Для них існують ті ж можливості, що й для першої категорії. Третя категорія – молоді люди, які здобули повну вищу освіту, але не вбачають сенсу в працевлаштуванні на українському ринку праці, унаслідок чого виїжджають закордон.

Новий вид міграції щороку стрімко зростає. Зокрема, у 2014 році виїхало 14,951 тис. осіб; у 2015/2016 навчальному році за кордоном навчалось 68 000 українських громадян [9]. Така тенденція зводиться до того, що чимала кількість української молоді, яка могла б працювати та відроджувати державу, покидають її тимчасово або й назавжди. Сьогодні на українському ринку праці спостерігаються достатньо негативні тенденції, що пов'язані з плинністю за кордон кваліфікованих кадрів і молоді: «В Україні спостерігається, на жаль, усталена тенденція до відтоку кваліфікованих кадрів і молоді. Причини цього – демографічна криза, несприятливий внутрішній ринок праці, складна економічна ситуація, низький рівень життя», – зазначає заступник голови Ради Федерації роботодавців України Олексій Мірошніченко [2]. Підтвердженням того, що українська молодь має намір та прагнення покинути Україну є той факт, що 90 % українських спеціалістів із вищою освітою мають категоричні настрої мігрувати або ж убачають перспективи працевлаштування за кордоном. Це було з'ясовано job-компанією «HeadHunter» під час анонімного опитування тих людей, що перебувають на етапі пошуку роботи на сайті hh.ua. Найкращими для міграції учасники опитування вважають країни Європи (63 %), США/Канаду (42 %), Австралію (20 %) [8]. За даними

соціального опитування, головними причинами виїзду молоді за кордон є відсутність у майбутньому перспектив для себе, своєї сім'ї в Україні (72 %), низький рівень оплати праці (44 %), відсутність умов для професійної самореалізації (41 %), нестабільна політично-економічна ситуація (34 %) тощо. Також згідно із дослідженням Київського міжнародного інституту соціології, на основі опитувань на тему «Думки українців про освіту в ЄС» від проекту «Дослідницька ініціатива з демократичних реформ в Україні» узагальнено результати (рис. 4).

Де саме за кордоном молодь хотіла б здобувати вищу освіту?

Рис. 4. Українці про освіту в ЄС

(створено на базі цифрових даних згідно з дослідженням Київського міжнародного інституту соціології)

Польща, її освіта, рівень життя, реальні шанси працевлаштування є пріоритетом для українських студентів, оскільки це країна-сусід, і в порівнянні з іншими країнами там відносно дешевше проживання та навчання [17].

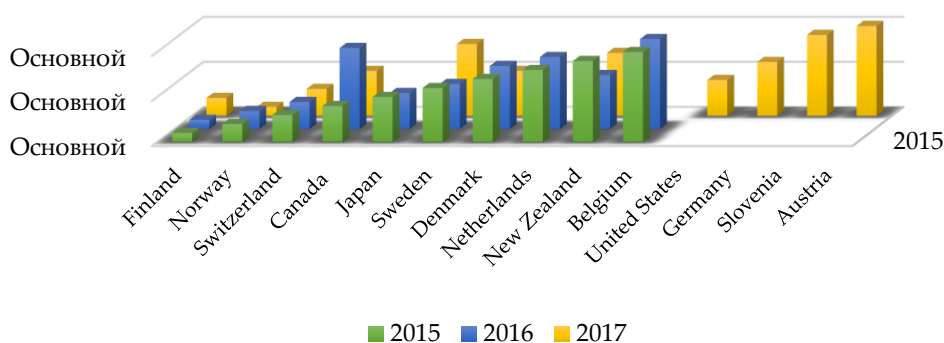
Варто серйозно поставитись до проблеми міграції української молоді, оскільки щорічно наша держава втрачає сотні тисячі перспективних працівників, «цвіту нації», який приносить свої плоди для іноземних країн.

Під час аналізу стану освітньої системи Фінляндії виникає усвідомлення того, що досвід конкретно цієї країни просто необхідно запозичити Україні, щоб остаточно вирішити всі освітні проблеми та мінімізувати відсоток плинності української молоді за кордон, а згодом – подолати проблему студентської міграції в цілому.

З 70-х років ХХ століття фінська освітня модель стала по-своєму унікальною. Перш за все, секрет успіху полягає в тому, що уряд Фінляндії надав освітнім закладам повну автономію та самостійність, що дозволяє як освітянам, так і студентам вільно та невимушено викладати/вивчати конкретно ті дисципліни, що згодом знадобляться для омріяної професії. Уряд Фінляндії допомагає підтримувати розвиток освітньої сфери фінансово (11-12 % щорічно виділяється з державного бюджету), повне фінансування освіти не лише центральними, а й місцевими органами влади (муніципалітетами) від початкової до професійно-технічної/вищої освіти; робота зорієнтована на приєднання до міжнародних стандартів освіти, долучившись до освітньої програми PISA [24]. Освітня система Фінляндії побудована на таких принципах: гнучкість, новаторство (застосування ІКТ з метою самореалізації, дистанційного навчання та професійної підготовки освітніх кадрів), різноманіття, творчість, довіра (до викладачів та студентів), рівність, повага та добровільність. Усі

ці критерії сприяють якісному навчанню та різносторонньому розвитку студента. Головна особливість ВНЗ Фінляндії полягає в тому, що освітяни спрямовують студентів виключно на практичний аспект діяльності. У навчальні програми входить обов'язкова професійно-трудова практика, пов'язана з діловим життям конкретного міста. Відповідно через 4-5 років навчання студенти отримують і науковий ступінь бакалавра/магістра, і відмінну професійну підготовку, унаслідок чого фінські підприємства завжди пропонують робочі місця таким випускникам, що свідчить про відсутність проблеми працевлаштування фінських студентів за фахом. Згідно із статистичними даними «FocusEconomics Consensus Forecast Euro Area» про безробіття в країнах ЄС, бачимо, що станом на 2015-2017 рік, у Фінляндії відсоток безробітних порівняно мінімальний (8-9 %) [13; 14]. Проаналізувавши доповіді (The Global Human Capital Report 2015/16/17) Всесвітнього Економічного Форуму, підкреслимо, що навіть популярні Сполучені Штати Америки не входять до десятки країн світу, де населення є висококваліфікованим та високоосвіченим, а Фінляндія регулярно займає найвищі позиції. У доповідях використовується індекс людського капіталу, що визначає його рівень та відслідковує цей прогрес протягом певного періоду часу. Індекс ураховує декілька чинників, включаючи рівні освіти тих працівників, які працюють, безробітні та неактивні, а також вимірюється кваліфікація в учасників робочої сили. Мета таких щорічних доповідей полягає в тому, щоб знайти ті країни, що найбільше інвестують коштів в освіту і дбають про розвиток людського капіталу, а також, щоб привернути увагу інших країн, що не втрапили до світової десятки кращих освічених країн, щоб ті, у свою чергу, могли опиратись на світовий досвід і збагачувати власний (рис. 5).

Human Capital Index (WEF)

Рис. 5. Позиції в рейтингу висококваліфікованого та освіченого населення
(створено на базі доповідей та індексу «розвитку людського капіталу»
Всесвітнього Економічного Форуму) [6; 7; 16; 21-23]

Також у рейтингу країн за індексом соціального розвитку, світового рівня життя за 2017 рік Фінляндія посіла 2 місце із 133 країн [19]. Це свідчить про те, що фінська держава націлена на задоволення соціальних потреб своїх громадян і дозволяє громадянам жити на найвищому рівні від народження й до пенсійного віку. З такими відмінними показниками проблеми студентської міграції як такої, виїзду фінських студентів до іноземних ВНЗ немає, оскільки уряд Фінляндії повністю налаштований на підтримку молоді. Підтвердженням цього є надання фінансової допомоги молоді до 18 років, кредитів на навчання, які держава сплачує наполовину після завершення [26; 27]. Гельсінський Університет входить у рейтинг «100 найкращих університетів світу» із значною кількістю іноземних студентів (щорічно близько 4 тисяч) [27]. Освітня система Фінляндії стала бажаним взірцем для різних країн світу завдяки дотриманню власних освітніх принципів. Вища освіта у Фінляндії все більше

виділяє квоти для іноземних студентів, хоча навчання тут безкоштовне. Квінтесенцією аналізу успішності освітньо-економічної політики Фінляндії є нові показники рейтингу найбагатших людей планети. Якщо колись це були переважно американці, то останнім часом тепер фігурують вихідці з Фінляндії.

Підводячи підсумки з цієї проблематики, бачимо, що процес формування міграційного відтоку української молоді розпочався. Щорічно Україна втрачає велику кількість талановитих та інтелектуальних молодих людей, які, з логічних міркувань, могли б допомагати «підняти» українську державу на більш високий рівень. Проте бачимо протилежну тенденцію. Щоб зупинити цей процес, український уряд повинен зосередити свої зусилля на остаточній досконалій реформі освітньої системи, провівши ґрунтовний аналіз освітніх систем країн світу, виокремивши з них найсприятливіші та найефективніші, і на основі іноземного досвіду поступово впроваджувати інновації в освітній процес України. Фінляндія є безсумнівним лідером у побудові якісної та авторитетної освітньої сфери в цілому світі, на досвід якої необхідно опиратись. Якщо Україна прагне подолати проблему плинності українського студентства до іноземних ВНЗ у найкоротші терміни, доцільно звернути увагу на фінську систему освіти, використовуючи їхній досвід, принципи; активізувати процес «перезавантаження» української освітньої галузі. Згідно з фінською практикою в побудові ефективної освітньої системи Україні треба здійснити наступні кроки: деполітизувати освітню систему та надати автономію українським ВНЗ, оскільки політичні вторгнення в освітній процес істотно зменшують шанси максимального розвитку навчальних закладів; націлювати студентів на практичну діяльність протягом усього навчального періоду; надавати право вибору вивчення тих дисциплін, які необхідні для майбутньої професії студента (відповідність Болонському процесу); мінімізувати плату за навчання; залучати нові ІКТ до навчального процесу для поглибленого, усебічного розвитку та навчання студентів, а також ґрунтовної професійної підготовки викладачів; зосередити увагу на подоланні проблеми некомпетентності освітян.

Література:

1. Демографічна та соціальна статистика / Освіта (за даними Державної служби статистики України). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Дроботенко М. Міграція науковців та молоді як загроза втрати інтелекту нації. Київський національний університет імені Тараса Шевченка: електрон. вид. № 15. С. 4. URL: <file:///C:/Users/User/Desktop/Ukrainm 2014 15 7.pdf>.
3. Іноземні студенти в Україні (за даними МОН України Український державний центр міжнародної освіти). URL: <http://studyinukraine.gov.ua/uk/zhittya-v-ukraini/inozemni-studenti-v-ukraini/>.
4. Как живут студенты Финляндии? URL: <https://finland.fi/ru/zhizn-i-obshhestvo/40017/>.
5. Новини Work.ua (за даними Work.ua). URL: <https://www.work.ua/ua/>.
6. Новини ринку (за даними job-ресурсу hh.ua). URL: <https://hh.ua>.
7. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник / за наук. ред. С. О. Сисоевої, Т. Є. Кристопчук. Рівне: Овід, 2012. 352 с.
8. Понад 90% молодих українців хочуть емігрувати за кордон (за даними ТСН). URL: <https://tsn.ua/ukrayina/ponad-90-molodih-ukrayinciv-hochut-zvaliti-za-kordon.html?action=sort&sort=first&slice=0&limit=20>.
9. Українські студенти за кордоном: скільки та чому? (за даними аналітичного центру CEDOS). URL: <https://cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-skilky-ta-chomu>.
10. Чому диплом не допомагає знайти роботу? (за даними студ. ресурсу Studway). URL: <http://studway.com.ua/diplom-ne-dopomagaie/>.
11. Corruption Perceptions Index, 2016. Transparency International, 2017. URL: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016.
12. EUA's Public Funding Observatory. European University Association, 2016. URL: <http://eua.be/activities-services/projects/eua-online-tools/public-funding-observatory-tool.aspx>.
13. Eurostat European Statistics Office. Eurostat, 2014. URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

14. FocusEconomics Consensus Forecast Euro Area. FocusEconomics, 2017. URL: <https://www.focus-economics.com/report>.
15. GDP per capita, PPP (current international \$). World Bank, International Comparison Program database, 2017. URL: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?order=wbapi_data_value_2013+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc.
16. Human Capital Index 2016. The World Economic Forum, 2016. URL: <http://reports.weforum.org/human-capital-report-2016/infographics-and-shareables/>.
17. It's Time to Double Down on Anti-Corruption Efforts at the Local Level. The international Republican Institute's Blog About Advancing Democracy Worldwide, 2016. URL: <http://www.democracyspeaks.org/blog/it's-time-double-down-anti-corruption-efforts-local-level>.
18. Rabota.ua, 2017. URL: <https://rabota.ua>.
19. Social Progress Index, 2017. URL: <https://www.socialprogressindex.com>.
20. The Global Competitiveness Report 2016–2017. WEF, 2016. URL: http://www3.weforum.org/docs/GCR20162017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf.
21. The Global Human Capital Report 2015. The World Economic Forum, 2015. URL: <https://www.weforum.org/reports>.
22. The Global Human Capital Report 2016. The World Economic Forum, 2016. URL: <https://www.weforum.org/reports>.
23. The Global Human Capital Report 2017. The World Economic Forum, 2017. URL: <https://www.weforum.org/reports>.
24. The Organisation for Economic Co-operation and Development, 2017 URL: <http://www.compareyourcountry.org/pisa/country/FIN?lg=en>.
25. The World Happiness Report, 2017. URL: <http://worldhappiness.report/ed/2017/>.
26. Unemployment in Europe, July 2017. URL: <https://jobmarketmonitor.com>.
27. University of Helsinki. Times Higher Education World Universities Rankings, 2017. URL: <https://www.timeshighereducation.com/about-us>.
28. Which are countries with best and worst unemployment rates in the Euro Area? FocusEconomics, 2016. URL: <https://www.focus-economics.com/blog/posts/which-are-countries-with-best-and-worst-unemployment-rates-in-the-euro-area>.

Kozlovskii Yu. M., Bodnar T. O.

THE PROBLEM OF STUDENT MIGRATION OF UKRAINIAN YOUTH TO FOREIGN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS (ON THE EXAMPLE OF FINLAND)

The article examines the problem of the migration of Ukrainian students to foreign higher educational institutions as a new dangerous trend for the development of modern Ukrainian society; its tendency and reasons that led to the emergence of a new form of migration process. The development of the educational system in Ukraine and Finland, in the past and current status. All of that, has been compared and analyzed by the world rankings, indexes and other statistical data. All-round analysis of the aspects of this problem has helped to identify the main factors hampering the development of the Ukrainian system, result of an intensification of the process of outflow of Ukrainian youth to study abroad. It was created a comprehensive picture of the problem of student migration, due to social surveys and quantitative indicators of international and non-governmental organizations, a coherent picture of the popularity of the trend of academic migration, which Ukrainian students actively join with the aim of obtaining a high-quality knowledge and diploma of international standard, employment in a specialty in prestigious companies and living abroad. The theoretical approach and detailed analysis of the new problem of contemporary Ukrainian society – student migration, allows us to identify general potential and integrated solutions for improving and solving gaps in the Ukrainian educational system, which can make it competitive on the international area in order to prove that not only Ukrainian youth will study at national higher educational establishments, but also representatives of foreign students came to study in Ukrainian higher education institutions, with the confidence that it is possible to obtain less qualitative education here than abroad.

Key words: student migration; unemployment; corruption; human capital; standard of living; educational system.

Дата надходження статті: «25» листопада 2017 р.